

TÜRK EDEBİYATI VE FOLKLORUNDA DEĞİRMEN

Şeyda ÖZKAN

Dicle Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Diyarbakır / Türkiye

Anahtar Kelimeler: inanma, hikâye, değirmen, edebiyat, motif.

ÖZET

Tarihin ilk dönemlerinden bu yana insanoğlu, etrafındaki canlı- cansız varlıkları anlamlandırmaya çalışmıştır. Bu varlıkları kendisiyle ilişkilendirerek, zararlarından korunmaya çalışmış ya da onlardan fayda beklemiştir. Bu ilişkilerin sonucunda, çeşitli inanmalar, efsaneler, uygulamalar ortaya çıkmıştır. Geçmiş dönemlerde iktisadi yaşamın gereği olarak hayatımızda yer alan değirmenler; edebiyatın masal, hikâye, mani, ninni, türkü, bilmece, atasözü gibi türlerinde sıklıkla işlenmiş, hakkında çeşitli inanışlar ortaya çıkmıştır. Değirmenler, günümüzde teknolojinin gelişmesiyle önemini kaybetse de, kültürümüzün zengin miraslarından biridir. Bu bildiride Türk edebiyatının nazım ve nesir türlerinde farklı şekillerde işlenen değirmen motifi örneklerle değerlendirilmiştir.